

Domovina

Silvo Šinkovec, D. J., dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog, je predavatelj, terapevt, voditelj več seminarjev, šol za starše in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent *DKPS* in direktor *Inštituta Franca Pedička*.

Ko sva se z dr. Gabrijelčičem spomladi sprehajala po Dolenjski in mi je pripovedoval zgodbo o *Rastoči knjigi*, sem čutil, da poslušam človeka, ki ima rad domovino, ki mu je ljuba domača beseda, ki ima resnično rad našo zemljo. Začutil sem domoljubnega duha, kot ga že dolgo nisem, kajti beseda domovina ni več pogosto uporabljena. Nadomestila jo je beseda država, pravna država, ki pa v sebi nima topline in spoštovanja. Je suhoparna pravna kategorija, hladna in v sebi pogosto nosi tudi preračunljivost, kako državni aparat uporabiti za svoje interese.

Beseda domovina je drugačna, povezana z domom, domačnostjo, z vonjem po kruhu iz peči, po vinu iz zidanice, barvami rož z vrta. Domovina nosi zven maternega jezika, to posebno glasbo, ki jo otrok posluša v zibki. Že Platon je rekel, da so besede, ki jih pestunje govorijo otrokom, bolj pomembne od nege, ki mu jo nudijo, kajti besede nagovarjajo dušo.

Besedo 'domovina' v narodnozabavni pesmi še srečamo; popevke pa so to besedo opustile, celo resnim glasbenikom je postala tuja. Zdi se, da so nanjo pozabili tudi učitelji in duhovniki, ki so jo včasih zelo čislali. Pred leti mi je gospa darovala nekaj svetih maš za domovino, z nekaterimi učitelji smo začeli vsak mesec hoditi na grob Alojzija Šuštarja, kjer že nekaj let molimo za domovino. Kar nekaj je bilo negotovosti, ali naj zapišemo, da molimo za domovino. Ne bi mogli reči kako drugače?

Slodnjak je leta 1946, ob stoletnici izdaje Prešernovih *Poezij*, zapisal tudi, da je »samo srce Sonetnega venca« Prešernova »brezmejna ljubezen do vsega slovenskega rodu, nezavednega in sprtega v samem sebi«, zato si je prizadeval, »da bi ogrel z domačimi pesmimi ledena srca svojih rojakov za narodno čast«. Navedel je nekaj verzov Sonetnega venca: »*Da bi nam srca vnel za čast dežele, / med nami potolažil razprtije, / in spet zedinil rod Slovenšč'ne cele! // Da b' od sladkote njega poezije / potihnil ves prepir, bile / vesele viharjev jezne mrzle domačije!*« Ne zvenijo Prešernovi verzi v današnjem času zelo domače? Sprtost, razdeljenost, hlad, pomanjkanje časti. Pesnik želi zediniti vse Slovence in jih vneti za čast dežele, saj je domovina vedno povezana s ponosom in prizadevanjem za skupni dom. Tudi omenjeni hlad je preveč domač. Hlad v domovih, v medosebnih odnosih, v družinah, razpadanje družin in pomanjkanje čuta za družinsko ognjišče se poznajo v celotni družbi, tudi v odnosu do domovine.

Kdo še z ljubeznijo izgovarja besedo domovina? Simon Gregorčič svojo ljubezen do domovine v pesmi *Domovini* izpoveduje z vso srčnostjo in predanostjo: »... *oj zlata mati – domovina! / Ti krasna si, krasnejše ni, / kar jih obseva zarja dneva; / krepostna si, vsa vredna ti, ... / A ker nikdo ne šteje te, / ker ves te svet tepta z nogami, / jaz ljubim tem srčneje te, / jaz ljubim tem zvesteje te, / a ljubim te – s solzami! / Oj mati moja domovina, / ljubezen moja ti edina, / ti moja skrb in bolečina ...*« Kdo si danes upa biti tako izrecno nežen in ljubeč do domovine?

Ceniti domovino, svoje korenine in svoj jezik; biti ponosen na svojo zgodovino, ne pustiti se zavesti misli, ki želi vse prikazovati kot slabo; spoštovati se med seboj – vse to nekateri ocenjujejo kot znak zdrave domovinske zavesti. Kjer so nestrpnost, napuh, osebni sebični interesi, se odnosi krhajo, zato razpadejo družine, podjetja, društva, stranke in druga združenja. Kjer ni notranjih pogojev, odnosi ne trajajo dolgo. Kot nadomestek notranjega zadovoljstva, ki ga prinesejo zdravi medosebni odnosi, si človek kupuje užitke, hlasta za uspehi in tone v zasvojenost. Toda notranjega miru si ne more nihče kupiti, zanj je treba prav živeti, imeti vrednote na pravem mestu. Iz čistih src, v katerih prebivata mir in radost, se rojeva ljubezen do človeka in domovine. Naj z gibanjem *Rastoča knjiga* raste Prešernova in Gregorčičeva ljubezen.